

Otpad u Crnoj Gori

Stvoreni i obrađeni otpad u 2020. godini

Tokom 2020. godine u Crnoj Gori, stvoreno je 1 314 393,6 t otpada, od čega 763 270,9 t ili 58,1% u sektorima Prerađivačke industrije, rudarstva i vađenja i ostale industrije. Od ukupne količine stvorenog otpada tokom 2020. godine, stvoreno je 343 893,5 t opasnog otpada ili 26,2%.

Posmatrano u odnosu na prethodnu godinu, bilježi se rast od 3,0% u odnosu na ukupnu stvorenu količinu; sektor Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo – bilježi pad od 8,0%; sektori Prerađivačke industrije, rudarstva i vađenja i ostale industrije – rast od 1,3%; Građevinarstvo – rast od 33,4%; sektori Uslužnih djelatnosti - rast od 9,4% i domaćinstva pad od 10,8%.

U 2020. godini stvoreno je 304 062,7 t komunalnog otpada ili 10,8% manje u odnosu na 2019. godinu. Komunalna preduzeća su sakupila 273 742,5 t što čini 95,3% ukupno sakupljenih količina. Stvoreni komunalni otpad po glavi stanovnika iznosio je 489,4 kg, što je za 10,7% manje u odnosu na prethodnu godinu.

Ukupna količina obrađenog otpada sa izvozom u 2020. godini, iznosila je 1 131 102,6 t, što je 3,3% manje u odnosu na prethodnu godinu. Od ukupno obrađene količine, 654 886,5 t je deponovano/odloženo ili 57,9%. Reciklirane količine otpada bilježe pad u odnosu na prethodnu godinu od 3,4%.

Ukupna količina obrađenog komunalnog otpada sa izvozom, u 2020. godini iznosila je 286 705,2 t što je 11,5% manje u odnosu na 2019. godinu. Od ukupno obrađene količine, 250 796,9 t ili 87,5% je deponovano/odloženo.

Tabela 1. Stvorene i obrađene količine otpada

tona

	2019	2020
Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo (A)	13 764,6	12 664,3
Prerađivačka industrija, rudarstvo i vađenje i ostale industrije (B, C, D i E)	753 239,0	763 270,9
Građevinarstvo (F)	140 901,9	187 893,2
Uslužne djelatnosti (G - U)	109 585,2	119 881,3
Domaćinstva	258 753,9	230 683,9
Stvoreno - ukupno	1 276 244,6	1 314 393,6
od toga komunalni otpad	340 822,6	304 062,7
Obrada otpada u CG i izvoz - ukupno	1 169 592,7	1 131 102,6
od toga obrada komunalnog otpada u CG i izvoz, ukupno	324 080,3	286 705,2
Index obrada/stvoreni otpad	91,6	86,1

Tabela 2. Stvorene količine opasnog i neopasnog otpada

	2019		2020	
	opasni	neopasni	opasni	neopasni
Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo (A)	10,2	13 754,4	6,1	12 658,2
Prerađivačka industrija, rudarstvo i vađenje i ostale industrije (B, C, D i E)	326 002,9	427 236,1	317 136,6	446 134,3
Građevinarstvo (F)	75,9	140 826,0	37,5	187 855,7
Uslužne djelatnosti (G -U)	2 610,0	106 975,2	26 713,3	93 168,0
Domaćinstva	12,6	258 741,3	0	230 683,9
Stvoreno - ukupno	328 711,6	947 533,0	343 893,5	970 500,1

Tabela 3. Sakupljene i stvorene količine komunalnog otpada

	2019		2020	
	opasni	neopasni	opasni	neopasni
Komunalni otpad sakupljen od strane javno komunalnih preduzeća		308 103,6		273 742,5
Komunalni otpad sakupljen od strane sakupljača otpada, otpad dovezen na deponije od strane fizičkih lica i direktno izvezen od izvornih proizvođača		14 464,3		13 573,4
Sakupljene količine komunalnog otpada - ukupno		322 567,9		287 315,9
Količine otpada od građana koji nijesu uključeni u sistem javnog odvoza komunalnog otpada		18 254,7		16 746,8
Ukupno		340 822,6		304 062,7

Tabela 4. Komunalni otpad po glavi stanovnika

	2019	2020
Procijenjeni broj stanovnika sredinom godine	622 028	621 306
Broj dana u toku godine	365	366
Ukupno sakupljene količine komunalnog otpada, t	322 567,9	287 315,9
Ukupno sakupljeni komunalni otpad po glavi stanovnika godišnje, kg	518,6	462,4
Ukupno sakupljeni komunalni otpad po glavi stanovnika po danu, u kilogramima	1,4	1,3
Ukupno stvorene količine komunalnog otpada, t	340 822,6	304 062,7
Ukupno stvoreni komunalni otpad po glavi stanovnika godišnje, kg	547,9	489,4
Ukupno stvoreni komunalni otpad po glavi stanovnika po danu, kg	1,5	1,3
Procenat pokrivenosti stanovništva uslugama odvoza komunalnog otpada	86,2	87,0

Tabela 5. Obradene količine otpada, po postupcima

	2019	2020
Prerada otpada (R1-R11)	84 077,0	80 775,5
od čega recikliranje otpada (R2-R11)	81 980,7	79 166,3
Zbrinjavanje otpada (D1-D7, D10-D12)	984 049,1	994 628,5
od čega spaljivanje (D10)	0,6	0,8
od čega deponovanje na deponijama (D1)	633 920,9	654 886,5
Izvoz otpada	101 466,6	55 698,5
(R) + (D), ukupno	1 068 126,1	1 075 404,0
(R) + (D) + izvoz, ukupno	1 169 592,7	1 131 102,5

Tabela 6. Obrada komunalnog otpada

	2019	2020
Prerada komunalnog otpada (R1-R11)	4 033,0	3 566,5
od čega recikliranje materijala (R2-R11)	4 031,5	3 557,4
Zbrinjavanje komunalnog otpada (D1-D7, D10-D12)	301 452,8	268 415,3
od čega deponovanje na deponijama (D1)	282 384,4	250 796,9
Izvoz	18 594,5	14 723,4
(R) + (D), ukupno	305 485,8	271 981,8
(R) + (D) + izvoz, ukupno	324 080,3	286 705,2

METODOLOŠKA OBJAŠNENJA

Podaci o otpadu prikupljaju se kroz sljedeća istraživanja: Istraživanje o komunalnom otpadu, Istraživanje o sakupljanju i obradi otpada i Istraživanje o stvorenom otpadu. Podaci se prikupljaju izvještajnom metodom za Istraživanje o komunalnom otpadu i Istraživanje o sakupljanju i obradi otpada, dok se podaci Istraživanja o stvorenom otpadu prikupljaju se anketnom metodom.

Izvještajne jedinice za istraživanje o komunalnom otpadu su komunalna preduzeća kojima Sekretarijat za lokalnu upravu dodjeljuje dozvolu za obavljanje javne službe sakupljanja i odvoza komunalnog otpada. Za istraživanje o sakupljanju i obradi otpada izvještajne jedinice su preduzeća koja imaju dozvolu za sakupljanje, tretman i izvoz/uvoz otpada od Agencije za zaštitu prirode i životne sredine i preduzeća koja upravljaju deponijama.

Istraživanjem o stvorenom otpadu obuhvaćeni su svi poslovni subjekti sa 10 i više zaposlenih, čija je osnovna djelatnost definisana u sektorima B – Rudarstvo; C - Prerađivačka industrija; D - Snabdijevanje električnom energijom, gasom, parom i klimatizacija; E - Snabdijevanje vodom, upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada i slične aktivnosti; A – Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo; F – Građevinarstvo, G - Trgovina na veliko i trgovina na malo i popravka motornih vozila i motocikala - grana 45.2 Održavanje i popravka motornih vozila; M - Stručne, naučne i tehničke djelatnosti - oblast 75 Veterinarske djelatnosti; Q - Zdravstvena i socijalna zaštita - grupe: 86.10 Djelatnost bolnica, 86.21 Opšta medicinska praksa, 86.23 Stomatološka praksa i 86. 90 Ostala zdravstvena zaštita prema Klasifikaciji djelatnosti 2010.

Podaci o stvorenom otpadu obrađeni su uz primjenu statističkih metoda u cilju dobijanja veće pokrivenosti i međunarodne uporedivosti podataka. Podaci o stvorenim količinama otpada u uslužnim djelatnostima dobijaju se kompilacijom podataka iz različitih istraživanja: podataka o stvorenom otpadu u uslužnim djelatnostima (G - Trgovina na veliko i trgovina na malo i popravka motornih vozila i motocikala - grana 45.2 Održavanje i popravka motornih vozila; M - Stručne, naučne i tehničke djelatnosti - oblast 75 Veterinarske djelatnosti; Q - Zdravstvena i socijalna zaštita - grupe: 86.10 Djelatnost bolnica, 86.21 Opšta medicinska praksa, 86.23 Stomatološka praksa i 86. 90 Ostala zdravstvena zaštita) podataka o količinama otpada prikupljenih od izvornih proizvođača iz Istraživanja o sakupljanju i obradi otpada i podataka o količinama sakupljenog otpada u proizvodnim i uslužnim djelatnostima iz Istraživanja o komunalnom otpadu.

Otpad je svaka materija ili predmet koju je imalac odbacio, namjerava da odbaci ili je dužan da odbaci u skladu sa zakonom.

Neopasni otpad je otpad koji po sastavu i svojstvima nema neku od karakteristika opasnog otpada.

Opasni otpad je otpad koji sadrži elemente ili jedinjenja koja imaju jedno ili više od sljedećih opasnih svojstava: eksplozivnost, reaktivnost, zapaljivost, nadražljivost, štetnost, toksičnost, infektivnost, kancerogenost, korozivnost, mutagenost, teratogenost, ekotoksičnost, svojstvo nagrizanja i svojstvo otpuštanja otrovnih gasova hemijskom ili biološkom reakcijom i osjetljivost/razdražljivost, kao i otpad iz kojeg, nakon odlaganja, može nastati druga materija koja ima neko od opasnih svojstava.

Komunalni otpad je otpad nastao u domaćinstvima ili prilikom obavljanja djelatnosti koji je po svojstvima sličan otpadu nastalom u domaćinstvima.

Miješani komunalni otpad je otpad iz domaćinstva preostao nakon odvajanja pojedinih frakcija komunalnog otpada za koji je predviđena mogućnost selektivnog sakupljanja uključujući komunalnu otpadnu ambalažu.

Izvorni proizvođač otpada je svako lice čijom aktivnošću nastaje otpad.

Obrada otpada je postupak prerade i/ili zbrinjavanja otpada, uključujući pripremu prije prerade i/ili zbrinjavanja. Podatak o obradi otpada uključuje internu obradu otpada.

Izdaje Uprava za statistiku (MONSTAT)
81000 Podgorica, IV Proleterske br. 2, telefon (+382) 20 230-811, faks (+382) 20 230-814

Saopštenje pripremila:

Jelena APRCOVIĆ

contact@monstat.org
